

Behajtási költségátalány – vége a bizonytalanságnak!

Az „új” Ptk. hatályba lépése óta a behajtási költségátalány szabályozása folyamatos problémát okozott, mert számviteli és adózási oldalról a szabályozás és a gyakorlat közötti ellentmondás szinte feloldhatatlan volt. Tovább nehezítette a helyzetet, hogy a fennálló szabályozás és az annak alapjául szolgáló uniós irányelv között is ellentmondás feszült. Mindezt tavaly októberben már felismerte a jogalkotó és módosító jogszabálytervezetet készített, melyet ez év március 14-én el is fogadott az Országgyűlés, így a 2015. évre vonatkozó beszámolókat, már az alábbi, új szabályok mentén készíthetik el a társaságok.

A költségátalány szabályozása kikerült a Ptk-ból, arra a jövőben külön törvény vonatkozik, mely sokkal inkább igazodik a kereskedelmi ügyletekhez kapcsolódó késedelmes fizetések elleni fellépésről szóló, 2011/7/EU irányelv alapelveéhez.

Módosuló alanyi és tárgyi hatály

Az új jogszabály egyértelműen rögzíti, hogy a vállalkozások és a szerződő hatóság, valamint vállalkozások közötti kereskedelmi ügyletek esetében és csak az érintett alanyok kereskedelmi ügyletekből eredő pénzköveteléseinek teljesítése esetében alkalmazandó az új törvény.

Mi minősül kereskedelmi ügyletnek?

Az új jogszabály, összhangban az irányelv rendelkezéseivel, csak olyan ügyletet tekint kereskedelmi ügyletnek, amelyeknek tárgya fizetés ellenében történő áruk adásvétele vagy szolgáltatások nyújtása.

Kötelezettség helyett jogosultság

Jelentős változás a Ptk. rendelkezéseire képest, hogy **az új jogszabály az eddigi kötelezettséget jogosultsággá minősítette**. Míg a korábbi szabály alapján a kötelezett kötelessége volt a behajtási költségátalány megfizetése, addig az új jogszabály értelmében a behajtási költségátalányra a jogosult tarthat igényt.

A behajtási költségátalányt az arra jogosult a késedelem bekövetkezésétől számított egy éves jogvesztő határidőn belül követelheti. A követelés esedékességének időpontja önkéntes teljesítés esetén ennek időpontja, önkéntes teljesítés hiányában a teljesítésre való első felszólítás időpontja.

KOVÁCS RÉTI SZEGHEŐ
ÜGYVÉDI IRODA

Az új törvény rendelkezéseit az annak hatályba lépését megelőzően kötött kereskedelmi ügyletekből eredő fizetési kötelezettségek teljesítésének késedelme esetén is alkalmazni kell. **A jogvesztő határidő azonban a törvény hatálybalépésétől számolandó.**

Ha a jogosult a törvény hatálybalépéséig e követeléséről már lemondott vagy ilyen irányú igénye bármely más okból megszűnt, akkor az ilyen késedelem nem tekinthető fennállóknak és értelemszerűen az igény érvényesítésére vonatkozó egy éves határidő sem alkalmazható.

Az előzőekkel összhangban, a Számviteli törvény 177. §-a kiegészül az (56). bekezdéssel, mely szerint a törvény hatálybalépésével egyidejűleg a vállalkozó a könyvviteli nyilvántartásában (mérlegében) kimutatott, behajtási költségátalányból származó kötelezettséget, amennyiben azt ezen időpontig tőle a jogosult nem követelte, az egyéb bevételekkel szemben megszünteti.

Azok tehát, akik a korábbi szabályok alapján mutatták ki behajtási költségátalány miatti kötelezettségüket, az új szabályok hatálybalépésekor kimutatott és a jogosult által ezen időpontig nem követelt behajtási költségátalány miatti kötelezettségeiket az egyéb bevételekkel szemben megszüntetik, mentesülve ezzel az önellenőrzési kötelezettség alól mind számviteli, mind pedig adózási tekintetben.

Megszűnik tehát a joglemondó nyilatkozatok kiállításával kapcsolatos kötelezettség, a jogosult szabadon dönthet arról, hogy követeli-e a kötelezettől a behajtási költségátalányt annak fizetési késedelme esetén.

Az új törvény megtartja a Ptk. korábbi szabályozását a késedelem kimentése tekintetében. Ennek értelmében, a vállalkozás, illetve a szerződő hatóság a behajtási költségátalány megfizetésére nem köteles, ha az erre irányuló igény érvényesítése során a késedelmét kimenti, azaz, a költségátalányra vonatkozó igénynek a kötelezettel szembeni érvényesítéséig a fizetési kötelezettség teljesítését illetően függő jogi helyzet alakul ki, mivel a kötelezettnek csak az igény érvényesítése során nyílik lehetősége arra, hogy a késedelmét kimentse és mentesüljön a fizetési kötelezettség alól.

Mérték – ami nem változott

A behajtási költségátalány mértéke változatlanul 40 EUR-nak megfelelő, a Magyar Nemzeti Bank – késedelem kezdőnapján érvényes – hivatalos deviza-középárfolyama alapján meghatározott forintösszeg.